

Od nuly

SPOMIENKA NA LÁSKU, SICÍLIU
A HEADANIE DOMOVA

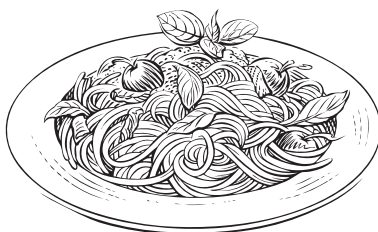
TEMBI LOCKE

From Scratch

A MEMOIR OF LOVE, SICILY, AND FINDING HOME

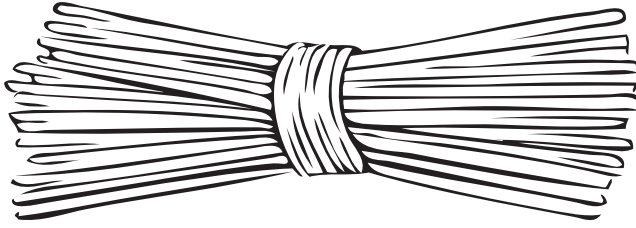
OD NULY

SPOMIENKA NA LÁSKU,
SICÍLIU A HĽADANIE DOMOVA
= *TEMBI LOCKE* =

MAKRO

2023

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, rovnako ako právo prekladu sú vyhradené. Žiadna časť tohto diela nesmie byť reprodukováaná, spracovávaná a akokoľvek rozmnožovaná alebo rozširovaná bez predchádzajúceho písomného súhlasu majiteľa autorských práv, s výnimkou krátkych citácií zahrnutých do článkov a recenzií.

Tembi Locke

Od nuly: Spomienka na lásku, Sicíliu a hľadanie domova

Z anglického originálu *From Scratch: A Memoir of Love, Sicily, and Finding Home*, ktoré vydalo vydavateľstvo Simon & Schuster, Inc., 1230 Avenue of the Americas, New York, NY 10020, USA.

Copyright © 2019 by Tembi Locke

All rights reserved. Všetky práva vyhradené.

Slovak Edition © 2023 by Vydavateľstvo JADRO.SK s.r.o.

Kežmarok v roku 2023

Translation © 2023 by Mgr. Barbora Chlebová, Bc. Alžbeta Krišková

Cover design © Netflix 2023. Used with permission.

Illustrations © Mgr. art. Jozef Česla

Design © Jaroslav Šleboda – JADRO

ISBN 978-80-89426-85-0

ISBN 978-80-89426-86-7 PDF

ISBN 978-80-89426-87-4 EPUB

ISBN 978-80-89426-88-1 MOBI

SAROVI, KTORÝ ZAPÁLIL PLAMEŇ LÁSKY.
NAŠEJ DCÉRE, ZOELE, KTORÁ JE VEČNÝM PLAMEŇOM.

= *Tembi Locke* =

NEMYSLITE SI, ŽE MÔŽETE RIADIŤ CESTY LÁSKY.

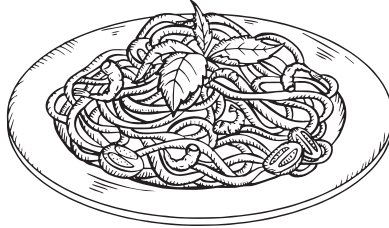
AK LÁSKA ZISTÍ, ŽE STE JEJ HODNÍ,

ONA BUDE RIADIŤ TIE VAŠE CESTY.

= *Kahlil Gibran* =

Obsah

Prológ.....	11
-------------	----

Prvá časť PREDTÝM

Prvé chute.....	21
Trpké príchute.....	59
Vila	91

Druhá časť PRVÉ LETO

Kamenný ostrov	117
Niečo úžasné	143
Chlieb a slaná voda	159
Schiavelliho koláč.....	175
Sopečný piesok.....	195
Horké mandle	209

Tretia časť
DRUHÉ LETO

Dedičstvo.....	223
Pri stole	235
Ricotta.....	251
Kňaz	267
Héra a zaфіrové more.....	279
Terra vostra - vaša zem.....	295

Štvrtá časť
TRETIE LETO

Divoký fenikel.....	307
Smútočný sprievod.....	319
Omáčka.....	331
Šalvia a svätí.....	345

Piata časť
RECEPTY

Prvé leto

Artičoky dusené v paradajkách s mäťou	361
Tapenáda zo sušených paradajok, olív a mandlí.....	363
Špagety so Sicílskym mandľovým pestom.....	364
Rukolový šalát s paradajkami a ricottou.....	366
Aromatické olivy	367

Druhé leto

Cestoviny Ditalini so šošovicou	371
Hrianky s pyr� z fava fazule (b�bu).....	373
Grilovaný me�iar s omáčkou Salmoriglio.....	375
Tradi�n� Caponata.....	377
Bakla�an zapekan� s parmezánom.....	379
„Schiavelliho kol��“	381

Tretie leto

Tradi�n� paradajkov� omáčka.....	385
Sic�lske letn� cestoviny s cuketou.....	387
Penne s feniklom a fava fazu�ou (b�bom).....	389
Feniklovo-citrusov� �al�t.....	391
Moru�ov� granita	393

Poznámka autorky	395
------------------------	-----

Poděkovanie.....	396
------------------	-----

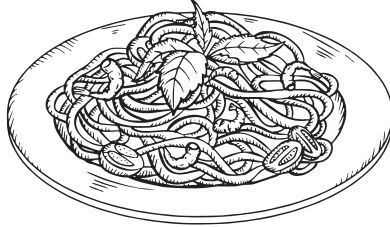

Napište n�m	399
-------------------	-----

Prólóg

Sicília. Tu sa každý príbeh začína manželstvom alebo smrťou. Môj život mi však priniesol oboje. A tak som sa ocitla v zhrdzavenom Fiate na klukatej vidieckej ceste na okraji malej sicílskej dedinky Aliminusy. Nohami som pridržovala malú drevenú šperkovničku, v ktorej som niesla popol svojho manžela. Chystala som sa nepozorovane vojsť do olivového hája na úpätí pohoria Madonie na severnom pobreží ostrova. Tento svahovitý pozemok posiaty starými stromami patril Sarovej rodine.

Práve tu mi raz odtrhol zrelé bobule moruše a veľký strapec hrozna. Rukami odhrabal zem, aby mi ukázal, ako rastie cibuľka pod divokým feniklom. Pozorovala som ho, ako odlupuje vonkajšie vrstvy cibulky. Potom ma prinútil zavrieť oči a dal mi privoňať. Jej zemitou vôňou, pripomínajúcou sladké drierko, ma vtiahol do tajov tohto miesta. Chcel mi ukázať silu a krehkosť tohto prírodného sveta – svojho rodiska. Minulé leto sme tu obdivovali kopce, kde sa hrával ako dieťa.

„Prosím, prines časť môjho popola na Sicíliu,“ povedal mi Saro minulé leto, keď sme stáli práve na tomto mieste. Jeho rakovina sa nedávno vrátila, ale jeho smrť stále pôsobila ako čosi

abstraktné. Myslela som si, že máme pred sebou ešte niekoľko liet, možno päť. Neustále sa pripravoval na svoj odchod a pripravoval aj mňa. Chcel, aby časť z neho zostala na tomto mieste navždy. Tak som preletela vyše jedenásťtisíc kilometrov od nášho domu v Los Angeles, aby som svoj sľub dodržala.

V tento neskorý letný deň ma obklopovali zvuky cvrčkov, cikád a šuchot jašteríc, ktoré sa ukrývali pred zapadajúcim sicílskym slnkom. Bolo dusno a vzduch bol presiaknutý opojnými vôňami eukalyptu, horiaceho dreva a dozrievajúcich paradajok. V diaľke zvonili zvony miestneho kostola, ktoré volali ľudí na popoludňajšiu omšu. Na chvíľu som si predstavila svoju sedemročnú dcéru, ako beží bosá po dláždenej ulici. To ona bola ďalším dôvodom, prečo som sa vybrala na sicílske pobrežie. Chcela som, aby živé spomienky na ocka ostali v jej pamäti čo najdlhšie.

Zastavila som auto na vrchole strmého kopca, vyradila som rýchlosť a dvakrát skontrolovala ručnú brzdu. Potom som vytiahla šperkovničku s popolom svojho manžela spomedzi stehien, lepkavých od potu. Kedysi v nej mal uložené svoje gitarové *trsátka*, no teraz obsahovala časť z neho, ktorú som si odložila pre seba. Na stehnách, jeho obľúbenom mieste môjho tela, teraz ostal odtlačok šperkovničky. Nastal ten čas. Nedokázala som však vystúpiť z auta.

Saro, šéfkuchár, vždy hovorieval, že sa oženil s Američankou, Afroameričankou, ktorá mala kulinársku dušu Talianky. Bola som pri stolovaní takou Taliankou, ako si to on predstavoval. Podľa neho by všetci mali vedieť oceniť čerstvé jedlo, vytvárať spomienky a tradície pri podávaní chleba či popíjaní miestneho vína. To bol život, v ktorom som sa ocitla úplnou náhodou po tom, čo sme sa doslova zrazili pod markízou najlepšej zmrzlinárne v celom Taliansku. Šťastie, osud. Stačil jediný pohľad

do jeho tmavohnedých očí, ktoré ponúkali príbeh a lákali ma vyrozprávať ten svoj. Jeho profil bol akoby zo starovekej rímskej mince a jeho črty – olivová koža, pevná čeľusť a husté uhľovierne vlasy – na mňa pôsobili ako kúzlo. Moja myseľ sa okamžite začala zamotávať do jeho tela. Zjavil sa ako blesk z jasného neba. Povedala som: „*Mi scusi*“ – „Prepáčte“ svojou najlepšou vysokoškolskou taliančinou. „Ahoj,“ odpovedal bez zaváhania. Práve vtedy sa rozpálil oheň pod panvicou.

Hneď som pochopila, že Saro sa objavil v mojom živote a takmer okamžite v ňom vyplnil prázdny priestor. Upokojil vo mne tie miesta, o ktorých som ani nevedela, že potrebujú upokojiť. Vyzeral byť dokonale ochotný objasniť tie nekontrolovateľné, nepokojujúce a rozporuplné časti mojej duše. Spoločne sme uchopili život ako dve vidličky, ktoré jedli z jedného taniera. Pripravení počúvať, milovať, pozeráť sa do temnoty a stále vidieť jemný svit Mesiaca.

Nakoniec som zabuchla dvere auta a obklopil ma chladnejší vzduch a ďalšie spomienky. Myslela som na Sara a posledné pozemské potešenie, ktoré sme spolu zdieľali – ovocnú dreň v tvare rakety. Špecifickosť spomienky ma ochromila. Vrátila ma späť do nášho posledného dňa, keď sa náš život a všetko v ňom obmedzilo na drobné intímne gestá. Gestá ako kŕmenie umierajúceho manžela ovocnou dreňou. Prikladala som mu ju k perám, otravovala zdravotnú sestru, aby každú hodinu vybrala jednu z mrazničky pre prípad, že by sa prebudil a mohol jesť. Bola to nežná a neúnavná starostlivosť, ktorú som mu ako jeho opatrovatelka a milujúca manželka chcela do poslednej chvíle ponúknuť. Chcela som, aby posledné pocity na jeho jazyku boli upokojujúce, jemné a lahodné. Zaslúžil si to. Za tie roky, čo som stála po jeho boku v kuchyni ma naučil, že detaily sú všetko. Prvý dojem z chuti je len jeden. Keď potreboval ovocnú

dreň, rozhodla som sa, že to bude tá najinšpiratívnejšia – čerstvo odštavená limonáda s troškou agáve.

V posledných dňoch sa čas skracoval aj predlžoval. Urobila som všetko, čo bolo v mojich silách, aby som pripravila našu dcéru Zoelu, ktorá práve dovŕšila sedem rokov, na život bez otca. Chcela som ju udržať v jeho blízkosti, aby bola súčasťou udalosti, ktorá mala navždy zmeniť jej život. Napriek tomu som sa bála, že som neurobila dosť.

Posledný deň som zavrela dvere do našej pracovne a sadla som si vedľa neho na nemocničnú posteľ. Prikladala som rozťapávajúcu sa dreň k jeho perám. Celý spoločný život som si mohla brať bozky z týchto pier. Potom som ho pobozkala na čelo a keď som sa odtiahla, zbadala som, že kúsok šťavy sa dotkol jeho jazyka. Nespúšťal zo mňa oči. Ochutnala som ju aj ja. Usmial sa. Vzájomne sme prežívali chvíľu rozkoše ako na začiatku, keď mi po milovaní zašepkal do ucha: „Mám nekonečný smäd po láske, láske tvojho tela a tvojej duše.“ A potom navždy odišiel.

Jeho smrť znovu rozpálila panvicu. Všetka sila, ktorú som nazbierala ako žena, matka a milujúca manželka, okamžite a úplne zvädla. Bolo to ako narážať telom na ostré skaly pri poludňajšom odlive v ten najdlhší a najteplejší deň najdlhšieho roku môjho života. Zdalo sa, že smútok nemá dno. Žiadnu cestu von. Len skrz temnotu, odlúčenie, rozlúčenie sa s jeho dotykmi. Ale posledný sľub, ktorý som mu dala, ma o niekoľko mesiacov neskôr priviedol do tohto sadu v srdci Stredozemného mora. Zúfalo som túžila vidieť kúsok svetla.

Zvony kostola odzvonili a ja som držala v ruke šperkovničku s popolom. *Amore, l'ho fatto*. – Láska moja, urobila som to. Priviedla som nás až sem. Vystúpila som z auta.

Zapadajúce slnko mi pripomenulo náš prvý spoločný výlet na Sicílii, keď sme jazdili po odľahlom vnútrozemí. Bolo vidieť iba hory, pšeničné polia, kravy, mužov na somároch a nespočetné olivové háje. Nepodarilo sa nám zachytiť signál rádia, a tak sme sa nakoniec celé hodiny počas jazdy kľukatými cestami rozprávali. Naše rozprávanie vyplňali chvíľky ticha a nekonečné preradovanie a podradovanie malého Fiatu. Pamätám sa, že popoludňajšie slnko bolo ďalším pasažierom v aute, svedkom dvoch životov v pohybe. Teraz, keď som konečne stála vzpriamene vedľa auta, bolo slnko opäť mojím svedkom. Zem pod mojimi nohami bola mierne labilná.

Predo mnou stála veľká železná brána medzi stĺpmi z vidieckych kameňov spevnených zemou a hlinou. Skaly oporného múru naukladané na seba po bokoch brány vytvárali pôsobivý, no jednoduchý rustikálny vstup. Po oboch stranách hlavného vstupu, ponad kamenný oporný múr, viedol plot s ostnatým drôtom. Oddeloval rodinný pozemok od cesty. Prešla som pár krokov okolo plotu v nádeji, že nájdem nejakú medzeru, ktorou by som prekĺzla. No žiadna tam nebola.

Náhle vyčerpaná som si sadla na kopy náhodne uložených skál, ktoré tvorili improvizovaný oporný múr, a pozerala som sa na mesto podo mnou. Videla som kupolu kostola a polia, ktoré prudko klesali do údolia vedúceho k moru. V diaľke som začula blížiaci sa traktor.

Nechcela som, aby ma v tej chvíli niekto videl. Nechcela som vysvetľovať okoloidúcemu farmárovi, ktorý sa vracal domov s úrodou, prečo som stála sama pred takmer opusteným sadom. Čo by bolo ešte horšie, nechcela som, aby sa do malého mesta doniesli reči o tom, že čiernu americkú manželku videli na úplne opustenom mieste. Tak som sa postavila a zrýchlila krok. Naliehavo som hľadala nejaký uvoľnený kameň, ktorý

časom posunula zem alebo dážď, aby som mohla preliezť dovnútra. Snažila som sa nájsť to isté miesto, kde sme minulé leto zo stromu zbierali hrušky, a kde Saro držal našu dcéru na rukách, aby dočiahla na ovocie rastúce v lúčoch slnka.

Láska, pravda či smútok nie sú na Sicílii ani jednoduché, ani priamočiare. Všetky siahajú tak hlboko ako korene olivovníkov, ktorými je ostrov po stáročia posiaty. Tajomstvá často siahajú ešte hlbšie. To, čo som sa chystala urobiť, bolo nielen tajné, ale pravdepodobne tiež nezákonné. Na sicílskom vidieku je spopolnenie zriedkavé, až neexistujúce. Oficiálny pohreb na miestnom cintoríne sme mali už niekoľko týždňov predtým. Uloženie popola, dokonca aj jeho časti, kamkoľvek okrem cintorína je, pravdepodobne, porušením náboženského a občianskeho práva. No už aj tak som nerešpektovala pravidlá, keď som liezla po zemi a hľadala cestu, ako preniknúť dnu.

Keby som to premyslela vopred, keby som to naplánovala lepšie, keby som nemusela klamať o mieste svojho pobytu všetkým blízkym v meste, mohla som jednoducho získať kľúč od brány. Obzvlášť ma znepokojovalo, že o tom nevedela moja svokra. Napokon, bola to žena, s ktorou som nevychádzala vždy najlepšie. Sarovi rodičia neprijali pozvanie na našu svadbu. Boli sklamaní, že sa ich milovaný syn oženil s Američankou – černoškou. Napriek tomu sme teraz boli s dcérou hosťami v ich dome. Jedna trúchliaca rodina. Možno som sa nemusela zašpiňať a poudierať. Keby som povedala pravdu, mohla som pokojne vojsť na toto miesto a v tichu sedieť pri zapadajúcom slnku so sokolmi lietajúcimi vysoko nad hlavou, počúvať hukot mulice v diaľke. Ale môj smútok a láska takto nefungovali. Dala som sľub láske svojho života. Tak som sa zohla a nedbajúc na zafúlanie prachom som podliezla plot s ostnatým drôtom. Bola som

odhodlaná riadiť sa poslednými pokynmi môjho šéfkuchára od nuly v nádeji, že ma povedú k prvým krokom doposiaľ nepredstaviteľného života. Života bez neho.

Prvá časť

PREDTÝM

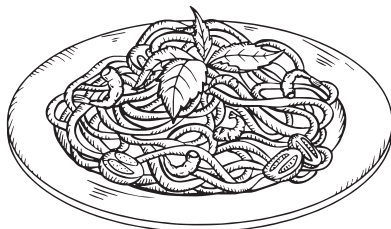
TUTTO STA NEL CUMINCIARE.

VŠETKO ZÁVISÍ OD TOHO, AKO ZAČNEŠ.

= *sicílske príslovie* =

Prvé chute

V Ríme som vystúpila z lietadla spolu so skupinou spolužiakov z vysokej školy. S pasmi v ruke sme smerovali na colné oddelenie. Nebola som vo svojej koži, pretože na mňa doľahol časový posun. Mala som dvadsať a bola som v zahraničí úplne po prvý raz. Začínal sa môj výmenný program na Syrakúzskej univerzite vo Florencii.

Na letiskovom termináli ma privítali zvuky a vôňa prvého talianskeho baru, ktorý som videla. Hemžilo sa to tu zákazníkmi, ktorí popíjali svoje ranné espresso a vychutnávali si *cornetti*. Pošlišla som k vitríne s pečivom, položila ruku na teplé sklo a keď sa ma čašník spýtal, čo chcem, ukázala som prstom ako dieťa. Zdvihla som tri prsty a kúpila si *cornetti* na cestu – jeden s marmeládou, jeden s krémovou náplňou a jeden bez náplne. Vtedy som ešte nevedela, že podobné bary boli v Taliansku na každom rohu. *Cornetti* tu boli také bežné ako kečup alebo v tomto prípade americké šišky. Už som sa tešila na prvé sústo.

Taliansko nebolo nikdy mojím veľkým snom. V tom čase som mala iba jediný veľký plán – stať sa po vysokej škole profesionálnou herečkou. Chcela som sa ňou stať hneď, ako som si uvedomila, že vôbec existujem. Herecká kariéra bola v mo-

jich predstavách už od malička, hoci som zatiaľ ešte nevedela, ako ju dosiahnem. Vôbec som neplánovala opustiť študentský život na Wesleyanskej univerzite a jej ospalé vysokoškolské mestečko pri rieke Connecticut, kým som na konci náročného prvého ročníka nenatrafila na predmet Dejiny umenia. Vyučoval ho doktor John Paoletti, svetovo uznávaný historik, odborník na taliansku renesanciu. Na jeho prvej prednáške sa v posluchárni stlmili svetlá a na úvodnej snímke prezentácie sa objavil grécky ornament z Korintu z roku 300 pred naším letopočtom. Bola som očarená. Dva semestre vysokej školy konečne začali naberať spád. Do troch týždňov boli dejiny umenia mojím hlavným študijným odborom. V ďalšom semestri som už študovala taliančinu, ktorá bola podmienkou na jeho dokončenie. Na konci druhého ročníka som si začala vlašný, no stabilný románik s asistentom taliančiny, Connorom.

Connor bol študentom vyššieho ročníka, modrá krv z Nového Anglicka, ktorý mal rodinu v Taliansku. Po jednom veselom nočnom stretnutí v jeho spálni, na najvyššom poschodí internátu, som mu pomáhala umyť poháre od piva. Práve on mi vtedy vnukol myšlienku štúdia v Taliansku.

Uistil ma, že je to jediný spôsob, ako sa naučiť jazyk plynulo, navyše by som si oddýchla od malého mesta Connecticut a stále by som stihla ukončiť štúdium načas. Poradil mi Florenciu. Žila tam jeho sestra Sloane, ktorá vymenila vysokoškolský titul z Vassar College za vysťahovalecký život v Taliansku. Bola odo mňa o pár rokov staršia. Mala dlhoročnú taliansku známosť, Giovanniho, s ktorým začala podnikáť. Otvorili si bar s názvom *No Entry*. Connor ma uistil, že ma Sloane vezme pod svoje krídla. Jeho pokyny boli jednoduché: „Po príchode do Florencie nájdí najbližší telefónny automat a zavolaj Sloa-

ne, ukáže ti to tam.“ Keď som nastupovala na let spoločnosti Alitalia z New Yorku, vložila som si do pasu lístok s jej číslom.

Nová krajina, nový jazyk a miestne špeciality sú skvelou odmenou za nepríjemný časový posun. Taliansko nesklamalo. Z okna autobusu, cestou z rímskeho letiska do Florencie, som sledovala okolité cyprusy, kopce, usadlosti a vychutnávala si pritom svoje *cornetti*. Krajinu som videla po prvýkrát, ale mala som pocit, že ju poznám celý život. Na poludnie sme konečne dorazili do slnkom zaliatej Florencie. Vyskočili sme z autobusu neďaleko kostola San Lorenzo. Vtedy som si uvedomila, ako sa teším, že sa môžem konečne oddeliť od väčšiny dievčat vo výmennom programe. Jeden zaoceánsky let a potom štvorhodinová jazda autobusom úplne stačili.

Neprišla som do Talianska kvôli nákupom a zábave ako ony. Nemala som v peňaženke kreditnú kartu svojich rodičov, nevyhľadávala som schôdzky s Talianmi a časté výlety do Paríža. Prišla som študovať dejiny umenia a neplánovala som utrácať veľa peňazí. Od svojho trojmesačného pobytu som však očakávala ešte niečo viac. Bola to túžba, ktorú som zatiaľ nevedela vyjadriť slovami.

Potom, ako som si vytiahla cestovnú tašku z batožinového priestoru autobusu, sa naša veľká skupina rozdelila. Moja skupinka sa na prvé dve noci presunula do penziónu blízko vlakovkej stanice. Každý študent bol neskôr pridelený k talianskym hosťiteľským rodinám. Vyšla som úzkym kamenným schodiskom na tretie poschodie do pridelenej trojlôžkovej izby v penzióne. Hneď ako som položila tašku, postavila som sa do radu na telefón vo vestibule, aby som urobila to, čo ostatné dievčatá – zavolala domov. Vlastne do dvoch domovov – najskôr mame

a potom otcovi – ubezpečila som ich, že som dobre docestovala. Následne som zavolala Sloane.

„Ciao, Tembi!“ Jej hlas znel, akoby sme spolu len pár nocí predtým pili *aperitivo*. „Connor mi o tebe hovoril. Čakala som, že zavoláš. Kde si?“

„V hoteli. Blízko stanice.“ Schválne som nepovedala *pensione*, pretože som si nebola istá, či to slovo vyslovím v taliančine správne.

„Prídem si pre teba,“ povedala s anglickým akcentom, ale s talianskou intonáciou. V tom momente som vedela, že je takou presvedčivou Európankou, akou ja nikdy nebudem. „Zájdem na večeru. Aj tak musím byť dnes večer v meste kvôli práci. Vyzdvihnem ťa o ôsmej.“

Keď som ukončila hovor, bolo krátko po obede. Aspoň sa mi to tak zdalo. Bola som stále zmätená časovým posunom. Stihla som si ešte zdriemnuť, osprchovať sa a pripraviť na prvú skutočnú taliansku večeru. Neskôr sa ostatné dievčatá začali schádzať a plánovali prechádzku v okolí penziónu. Ich večerný zámer zahŕňal návštevu reštaurácie a prezeranie pouličných výkladov. Chceli, aby som sa k nim pripojila, ale zdvorilo som odmietla.

„Mám tu priateľku, ktorá ma vyzdvihne neskôr,“ vysvetlila som. Moje odmietnutie vyznelo skôr ako chvála a zaručene mi nezískalo nové kamarátky. Sloane dorazila do penziónu o trištvrté na deväť v starom bledomodrom Fiate 500. Takéto auto som videla iba vo filme *Darmošľapi* na hodine kinematografie talianskeho neorealizmu. Vyšla na chodník, vyskočila spoza volantu a podišla ku mne, aby ma objala. Očividne sme boli dávno stratené priateľky, ktoré umierali túžbou znova sa stretnúť. Kučeravé gaštanové vlasy jej padali na opálený dekolt, ktorý bol výrazný aj napriek tomu, že nemala podprsenu. Úsmev mala rovnako

odvážny a jasný ako pastelové minišaty s kvetinovým vzorom od Betsey Johnson, ktoré mala na sebe. Boli to však jej nekonečne dlhé nohy, z ktorých som nemohla spustiť oči. Connor spomínal, že bola študentkou divadelného herectva. Dávalo to dokonalý zmysel, pretože pôsobila, akoby neprestajne stála na javisku. Cítila som sa vedľa nej ako trol v džínsoch GAP, tričku s veľkovým výstrihom a šnurovacích topánkach. V tomto outfite som vyzerala skvelo, len keď som kráčala po trávniku vo Wesleyane.

„Naskoč!“ povedala po objatí. Otvorila dvere na strane spolujazdca a preliezla ponad rýchlostnú páku na miesto za volantom. Medzitým hodila svoju strapcovú koženú kabelku na zadné sedadlo. Hneď potom sa za ňou opäť natiahla, položila si ju do lona a vylovila marihuanovú cigaretu.

„Dáš si?“

„Nie, vďaka.“ Farba od rúžu prezrádzala, že si už niekoľkokrát predtým potiahla. „Tak neskôr, bude ešte príležitosť.“ Naštartovala. „Najprv sa stretneme s mojimi priateľmi neďaleko San Casciana. Budeme tam večerať. On je maliarom a ona aranžuje výklady pre Luisu Spagnoli. Potom pôjdeme do baru.“ Po dlhom potiahnutí zahasila cigaretu o podlahu auta.

„Daj to dozadu,“ povedala a podala mi kabelku. „A svoju tiež,“ dodala a zdvihla mi z lona môj plátenný batoh.

Poslúchla som jej príkazy a vyrazili sme. Cez otvorené okná auta vial letný mestský vzduch. Viedla nás labyrintom nadčasových cestičiek a úzkych dláždených ulíc osvetlených jantárovo-žltými pouličnými svetlami. Vystrčila som ruku z okna a Florencia mi preletela pomedzi prsty.

Keď sme konečne dorazili do Massimovho domu, toskánskej vily niekde neďaleko miesta, kde sa narodil Niccolò Machiavelli, doľahla na mňa búrlivá jazda autom a nervozita.

Piata časť

RECEPTY

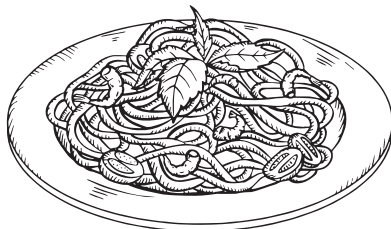
THE WOUND OF LOSS HAD BECOME A SCAR OF LOVE.

RANA ZO STRATY SA STALA JAZVOU LÁSKY.

= Tembi Locke =

Prvé leto

Artičoky dusené v paradajkách s mäťou

Carciofi con Pomodori e Menta

Svokra pripravuje artičoky na tento spôsob každú jar. Je taká láskavá, že mi ich zamrazí, aby som si ich mohla vychutnať, keď v lete prídem. Hneď pri prvom súste myslím na to, s akou láskou ich varila. Doma v Los Angeles robieval Saro túto variáciu matkinho jedla vždy, keď bola sezóna artičok.

Počet porcií: 6 až 8

- 2 plechovky (800 g) celých lúpaných paradajok, najlepšie talianske San Marzano
- 1 a ½ šálky (350 ml) suchého bieleho vína
- ½ čajovej lyžičky vločiek červenej papriky, drvených
- 2 čajové lyžičky sicílskej morskej soli, resp. viac podľa chuti
- 1 šálka (240 ml) extra panenského olivového oleja
- 2 šálky (480 ml) vody
- 8 strúčikov cesnaku
- ½ šálky (80 g) strúhanky
- 1 šálka (30 g) lístkov čerstvej mäty
- 6 stredných artičok
- 2 citróny, rozpolené

Paradajky vložíme do hrnca a rozdrvíme rukami alebo vidličkou. Pridáme víno, vločky červenej papriky, 2 čajové lyžičky soli, ½ šálky olivového oleja a 2 šálky vody. Odložíme nabok.

Rozmixujeme cesnak, strúhanku a lístky mäty, kým nie sú nahrubo nasekané. Postupne pridáme zvyšnú ½ šálky olivového oleja, aby sa vytvorila hustá pasta. Odložíme nabok.

Odstránime niekoľko vrstiev tmavozelených vonkajších listov z artičoky. Pokračujeme, kým sa nedostaneme k jemným svetlozeleným listom. Pomocou zúbkovaného noža odrežeme približne 2,5 cm z vrchu artičok a orežeme konce stoniek. Konce rezu potrieme prekrojeným citrónom, aby sme zabránili zhnednutiu. Pomocou noža na šúpanie alebo škrabky na zeleninu odstránime tvrdú vonkajšiu zelenú vrstvu zo základu a stonky, aby sme odhalili bleдозelenú dužinu. Potrieme citrónom. Prekrojíme artičoku na polovicu cez stonku a prepolené strany potrieme citrónom. Pomocou lyžice vyberieme „chlpatý stred“ a odstránime ostré vnútorné listy.

Lyžicou rozotrieme pesto z cesnaku, strúhanky a mäty po celých prekrojených artičokách. Vložíme ich do hrnca s paradajkovou zmesou v jednej vrstve a ponoríme. Vrch posypeme tenkou vrstvou strúhanky.

Privedieme do varu na strednom plameni a varíme zakryté asi 55 až 60 minút. Otočíme artičoky raz alebo dvakrát, kým nezmäknú.

Tapenáda zo sušených paradajok, olív a mandlí

Pesto di Pomodori Secchi, Oliva e Mandorle

Táto Sicíliou inšpirovaná tapenáda je základnou potravinou v našej domácnosti. Mám ju vždy po ruke na hrianky, sendviče a, predovšetkým, ako lahodnú omáčku na cestoviny. Kombinácia mandlí, slnkom sušených paradajok a sušených čiernych olív naložených v oleji ma vždy prenesie späť na Sicíliu.

Na približne 1 a ½ šálky

- ½ šálky (60 g) nahrubo nasekaných surových mandlí
- 2 lyžice čerstvých zomletých listov rozmarínu
- ¼ šálky (8 g) nasekaných listov čerstvej bazalky
- 2 čajové lyžičky balzamikového octu
- 2 čajové lyžičky cukru
- ½ čajovej lyžičky údenej papriky
- 20 vykôstkovaných sušených olív v oleji
- 10 až 15 nasekaných sušených paradajok v oleji
- 4 nasekané strúčiky cesnaku
- 1 šálka (240 ml) extra panenského olivového oleja
- hrubozrnná morská soľ a čerstvo pomleté čierne korenie podľa chuti

Mandle, rozmarín, bazalku, ocot, cukor, papriku, olivy, paradajky a cesnak rozmixujeme za pridávania olivového oleja, až kým nie sú suroviny najemno nasekané na hustú pastu. Pridáme viac olivového oleja, ak chceme hladšiu konzistenciu. Dochutíme soľou a korením podľa chuti.

Tembi Locke

Od Nuly: Spomienka na lásku, Sicíliu a hľadanie domova

Z anglického originálu *From Scratch: A Memoir of Love, Sicily, and Finding Home* preložili Barbora Chlebová a Alžbeta Krišková.

All rights reserved. Všetky práva vyhradené.

Vydalo vydavateľstvo JADRO.SK s.r.o. Kežmarok v roku 2023
www.jadro.sk

Obálka: © Netflix 2023. Used with permission.

Sadzbu zhotovil: Jaroslav Šleboda – , www.lacna-tlac.sk

Ilustrácie: Mgr. art. Jozef Česla

Redakčná úprava: Mgr. Barbora Chlebová, Jaroslav Šleboda

Korektúra: Mgr. Veronika Michalčíková

Technický redaktor: Jaroslav Šleboda

Počet strán: 400

Vydanie: prvé, 2023

ISBN 978-80-89426-85-0

ISBN 978-80-89426-86-7 PDF

ISBN 978-80-89426-87-4 EPUB

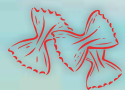
ISBN 978-80-89426-88-1 MOBI

9 788089 426850

Od nuly

SPOMIENKA NA LÁSKU, SICÍLIU
A HĽADANIE DOMOVA

Tembi mala dvadsať. Túžila po kariére filmovej hviezdy a dokonalej láske. Volanie osudu ju priviedlo do Florencie. V srdci Toskánska si vychutnávala bezstarostný život, dobré jedlo a štúdium umenia. Život si užívala naplno, až kým náhodou v jedno popoludnie nestretla jeho – očarujúceho šéfkuchára Sara, pochádzajúceho zo Sicílie.

Spočiatku sa Tembi darilo odolávať Sarovmu čaru, no jej pokušenie rástlo s každým ďalším sústom lahodného jedla. Potvrdí sa staré známe príslovie, že láska ide cez žalúdok? Bude mať Tembi v Sarovom náručí dosť síl, aby zmazala kultúrne rozdiely medzi Afroameričankou z veľkomesta a nekompromisnými tradíciami jeho rodiny zo sicílskeho vidieka? Môže dve duše spájajúce láskou k jednoduchosti čerstvého jedla postretnúť iná a ešte väčšia nepriazeň osudu? Dokážu spoločne prekonať aj temné a beznádejné chvíle?

Tembi Locke je uznávanou herečkou, scenáristkou a vyhľadávanou TEDx rečníčkou. Osud tiež chcel, aby sa stala neobyčajným príkladom prekonávania prekážok a smútku zo straty milovanej osoby. Je spolutvorkyňou a výkonnou producentkou filmovej série od Netflix-u, ktorá je inšpirovaná jej knihou *Od nuly* (From Scratch). V súčasnosti žije so svojou rodinou v Los Angeles.

© Netflix 2023. Used with permission.

NETFLIX

